

Úvodem doslov

šuplík, červen 2015

To se stává, že se zločinec vrací na místo činu, že se autor po letech vrací ke svým výrookům. (A to by, čas od času, měl!!!)

Po téměř deseti letech jsem si přečetl své odpovědi na otázky z rozhovoru pro MONFISH. Četl jsem své odpovědi s obavami.

Nebudu se stydět?

Nestydím se a přihlašuji se i dnes ke všemu, co jsem redaktorovi / redaktorům/ odpověděl.

A vám je, moji milí, dnes zveřejňuji na své webové stránce.

Etik (?)

(Rozhovor pro MONFISH)

Tentokrát jsme k povídání přemluvili člověka, jehož články o rybářské etice jsou známy asi všem. Je to jeden z průkopníků muškaření u nás. Věnuje se i bádání o tom, jak vypadají naše mušky rybím pohledem a vlastnostem materiálů a mušk. vybavení. JAROMÍR KUDLÁK byl i prvním učitelem budoucích mistrů světa. Byl přítelem Z. Šimka a proto by byla škoda, nevěnovat pár řádek i jemu.

Těch článků o etice jsem napsal *dva*. Poslední (Kdo byli puristé), už ten stačil, aby mne „komentátoři“ roznegli na kopytech a vzali mi chuť do psaní článků dalších. Což ovšem neznamená, že bych se nad problematikou etiky – rybářské etiky - dál nezamýšlel a hned také dodávám, netrápil se nad ní.

Také upřesním Vaši informaci o tom, že bych „bádal“ o vlastnostech materiálů a muškařském vybavení. Mne obrovsky zajímalo chování ryb v jejich přirozených podmínkách, tedy *etologie ryb*. A protože jsem také lovec, konkrétně jsem se zajímal o *potravní chování ryb*, a to vše, a se vším všudy, ve vztahu k umělé nástraze – naší mušce.

Pane Kudláku, řeky Moravy jsou Vaším domovským revírem. Kdy jste se na ně poprvé podíval s muškařským vybavením a jak vlastně tehdy vypadalo ?

Tak to abych si už vzal do ruky kalkulačku! Hned po škole jsem si doslova „vykoledoval“ umístěnku do Rožnova, do Tesly, abych se tak dostal do míst, která slibovala nejen krásnou přírodu, ale také vody o kterých se mi vždy jen zdálo. A sen se stal skutkem. Tedy muškařím na nich – jak jsem právě spočítal - 47 let.

Muškařské vybavení? Se slzou v oku na ně vzpomínám! Od mého milého tchána a muškařského učitele jsem měl Tvrdíkovy a Troníčkovy pruty, krásné štípáky. Byly to „stradivárky“, „kremonky“, mezi pruty. A naviják LADAR, dodnes nepřekonaný svým vtipným řešením. Na něm pak šňůra od pana Kolářského, později už šňůra koupená v Tuzexu za bony od vexpláka.

Ve Vašich člancích jsem objevil Cousteauův názor, že chytat ryby pro potěšení je perverze. Jak se na to díváte Vy a jaký je Váš názor na dnešní trend způsobu chyt' a pust' ?

Pozoruji, že se mne snažíte vmanévrovat na hodně tenký led! Ale nevádí, to na mně uschne. On to J. Y. Cousteau vyslovil trochu jinak: „Lovit ryby *jen pro zábavu* – je perverze.“ Málokdo si tak uvědomoval (a uvědomuje) křehkost vodních ekosystémů, naléhavost racionálního přístupu k hospodaření s potravinovými zdroji jako J.Y.C. A právě to slovo *hospodaření* považuji za klíčové. Asi nebude na škodu připomenout znění trojjediného *rybářského práva*: „Ryby chovat, ryby chránit, ryby lovit a sobě přivlastňovat“. Racionálně využívat přirozené produkce svěřeného revíru. Naplnujeme-li toto, pak jsme *rybáři*. Chceme-li lovit jen a jen pro svou zábavu - pak jsme *lovci*. A chceme-li si navíc koupat dušičku v pocitu vlastní ušlechtilosti a ryby pouštíme (ještě s pusinkou na rypec), pak jsme si z lovu udělali pouťovou atrakci s *živými fackovacími panáky*. A proč ne!? Ryby nekřičí.

Budu citovat jeden odstavec z článku Česká myslivost od pana Dr.Ing. Rudolfa Nováka z Lesnické školy v Hranicích –. Zkuste si sami nahradit slovo myslivost slovem rybářství, myslivec – rybář.

Cituji: ***Mylivec totiž nechová zvěř proto, aby ji mohl lovit, ale loví ji proto, aby ji mohl chovat! To je ten podstatný rozdíl mezi myslivcem a lovcem, který je tak těžké pochopit lidem, kteří snad o myslivosti někdy četli, možná ji viděli na obrázku, ale nikdy se s ní nesetkali.***

Já vím, jak se to zdá, co jsem tu ve stručnosti řekl, kontroverzní, kolik vysvětlování a upřesňování i času by si to vyžádalo, než bychom dospěli k jakémusi konsensu, ale čeká nás další otázka.

My máme času dost.Pokuste se to tedy trochu rozvinout ?

Odpovězme si tedy na zásadní otázky: Chceme hospodařit na revírech *extenzivně, polointenzivně nebo intenzivně*? A chceme my, tzv. sportovní rybáři, vůbec hospodařit? Nebo jen lovit? Každý zahrádkář, zemědělec, každý sadař ví, že mrkev musí protrhávat, řepu jednotit, má-li se dočkat nějaké rozumné úrody. Intenzivně hospodařící sadař nejen že stromy prořezává a kultivuje, ale dokáže průběžně a nekompromisně odstraňovat i plody, které by omezovaly ty nadějně výpěstky. A nezlobte se na mne, rybářství, ať už je provozované kýmkoliv a na jakékoliv úrovni je svým způsobem také *pěstební činnost*. K té tedy patří i odlov ryb, pochopitelně v míře určené hospodářem *znalým* svěřeného revíru. Určitě vám neunikla informace, že např. některé zahraniční revíry praktikují „dvojitou míru“. Hájí ryby nedosahující určité míry a ryby míru *odpovědně stanovenou* přesahující. Nechejte si to, prosím, bez emocí a okamžité střelby od boku, projít hlavou, než mne, nebo někoho jiného, odsoudíte za propagaci „masaření“.

Smím radit? Posad'te k jednacímu stolu tři ctihodné dámy: Ekologii, Ekonomii a Etiku. Věřím, že se po dlouhém rokování shodnou na takovém modelu hospodaření, který bude pro přírodu i sportovního rybáře přínosem.

Kam se bude tento sport ubírat ?

Všechno naznačuje tomu, že se časem oddělí chov a ochrana ryb od jejich lovu. Proč ne, budou-li prvé dvě části rybářského práva vykonávány **skutečně profesionálně** a na etické úrovni. A protože i ten lov (jak bylo příkladem z myslivosti naznačeno) je součástí dobrého a správného hospodaření, mohly by se podmínky lovu podobat např. (pochopitelně podle místních podmínek) těm, o kterých nás informoval Karel Křivanec po své návštěvě v Anglii na vodárenské nádrži Bewl Water. (Rybářství č. 12, 1999). Myslím si, že by to stálo za to, aby se tento příklad racionálního přístupu znovu připomenul, a co hlavně – s chladnou hlavou se nad ním mnozí zamysleli.

Mnozí čtenáři (včetně mě) tento názor K. Křivance neznají. Můžete nám připomenout, jak by tedy podle Vás měl tento racionální přístup vypadat ?

Nešlo o názor; Karel Křivanec nás jen nezaujatě informoval. Protože mi jeho informace stála za zamyšlení, uložil jsem si ji nejen do své paměti a zde vám ji předávám:

Rybářství, č. 12, 1999

Vodárenská nádrž Bewl Water. Výměra ~ 350 ha (loví se od r. 1978). Vysazuje se 50 000 ks pstruhů (Po+Pd), v úlovcích vykázáno ~ 31 000 ks, prům. 1,25kg Každá ryba se bere, limit je od 2 ryb/den (8,8 GBP), přes 4 ryby večerního chytání (10,8 GBP) do 6 ryb/den (celodenní za 13,9 GBP). Roční pov. (limit 6 ryb/den) stojí 499 GBP.*

) z důvodu zabránění nebezpečí zavlečení nemocí, následného zaplísnění apod. Ulovením limitu **okamžitě končí denní lov.*

Tak toto je, podle mého názoru, **jeden z příkladů** racionálního přístupu a podotýkám, že ke každému revíru, nebo dokonce jeho části, se musí přistupovat **individuálně** a hlavně **s rozumem** – tedy racionálně.

Jak vidíte budoucnost lipana a pstruha potočního ?

Zase taková otázka do pranice! To bude záležitost nás, rybářů. Jestli dokážeme zastavit organizace, pro které je *jakákoliv* práce ve vodotečích zlatý důl, jestli dokážeme na úrovni spolupracovat s organizacemi ochrany přírody, jestli odložíme svou namyšlenost a obrátíme se s prosbou o konzultace na vynikající ichtyology jako jsou Ing. Lusk, Dr. Lojkásek a druzí. Sám dobře vím, jak přínosná pro mne byla jen účast pozorovatele jejich práce v terénu při ichtyologickém průzkumu balvanitých skluzů, opakovaném mapování abundance a biomasy ryb na našem revíru.

Pstruh potoční je ryba – jak notoricky známo – s vysloveně teritoriálním chováním, vyžaduje členité prostředí s mnoha úkryty a proudovými stíny. Má je? Má jich málo a je-li navíc nezodpovědně vysazován, co do množství a do míst, kde úkryt nenajde, pak dochází ke vzájemnému napadání, pstruzi nerostou, je vysoká mortalita.

Lipan! Kde jsou ta přirozená trdlišť? Bagry je rozjezdily! A tak vysazujeme lipany, sice v dostatečném množství, ale odchované v líhních na žlabech, lipánky, kteří ani zdaleka nemají tu vitalitu a adaptabilitu lipanů z přírodního výtěru v rodné řece. Dále: V posledních letech masivně vysazujeme duháka. A protože biotop duháka a lipana je totožný, dochází k potravní konkurenci, lipan neroste a při jeho krátkověkosti se může stát, že uhynie dříve než vůbec dosáhl lovné míry.

Já vím, že se ode mne teď očekává uvalení klatby na kormorána, volavku a vydru. O tom bylo už napsáno dost; zde chci připomenout také náš podíl na neutěšeném stavu věci.

Jestli to chápu správně, nejste stoprocentním zastáncem metody CH a P. Jenže není (při dnešním tlaku na pstr.revíry) právě v ní záruka toho, že v řekách bude dostatek generačních ryb, které budou produkovat silné potomstvo s rozmanitým genetickým kódem ?

Zastáncem ChaP? - To skutečně nejsem! Dokonce si myslím, že považovat ChaP za vrchol etického přístupu k rybaření je scestné. A možná se i mýlím, ale ani spolehlivou záruku vytvoření vynikajícího genofondu v něm nevidím. Nechci „prudit“, ale podívejte se na reprodukční křivku rybí populace! Je to vztah produkce jiker rodičů k produkci jiker dcer, zjednodušeně pak jako velikost rodičovské generace k velikosti filialní. A teď ten průběh reprodukční křivky budeme interpretovat. Budu přímo citovat z knížky Hospodaříme na pstruhových vodách (Lusk, Libosvářský): *„Dojde-li k tomu, že počet rodičovských párů je velmi vysoký, výsledná dceřiná generace je značně nižší. Toto je základem autoregulace populace. Z praktického hlediska je důležitý závěr, že nemá smyslu v přirozených populacích držet příliš vysoký stav plodících ryb, protože stejného výsledku rozmnožování je možno dosáhnout za nižšího stavu generačních ryb. Kromě toho, úbytek obsádky má obvykle za následek zlepšení růstu zbývajících jedinců,*“

Tak ať to posoudí odborníci a praxe pak ať tomu požehná.

Howgh!

A další otázka:

Naše povídání vzniká při probíhajících záplavách. Asi to bude další rána pro naše podhorské říčky. Bude se regulovat, budou se stavět přehrad. Je vůbec možné nalézt nějaký kompromis mezi zachováním přírodního charakteru našich vod a možností se těmto záplavám účinně bránit

Hledání kompromisu bude asi dost bolestná záležitost, běh na dlouhé trati. Betonářská lobby a správy povodí nebudou své současné postoje ochotné měnit a dobyté pozice opouštět. Dobře víme, jak každý příčný objekt změni původní charakter vodoteče (včetně druhového složení její obsádky), ale také víme, že pod přehradou na mimopstruhovém úseku vznikají rybářsky zajímavá druhotná pstruhová pásma. Tak ať se ty tři vzpomenuté dámy Ekologie, Ekonomie a Etika i o tomto pobaví. Osobně bych dal před retenčními nádržemi přednost suchým poldrům. Víte, takový suchý poldr, dobře založený, přírodní charakter vodoteče nenaruší, umožňuje zemědělskou činnost - např. pastvu a při jarních záplavách by významně umožnil přirozený výtěr štik (na MP vodách). A asi by byl levnější než přehrada.

A aby náš rozhovor nebyl jen pesimistický.

Je nějaká příhoda od vody, na kterou rád vzpomínáte ?

V mých třiasedmdesáti letech se vzpomínkami skoro už jen žije. Těch příhod od vody by se našlo! Ale když ony se mi vybaví jen když na určité místo u vody přijdu, pohledem zavádím třeba o určité seskupení stromů, známý kámen v řece! Takže teď konkrétní příhodou neposloužím.

Jaký je Váš oblíbený způsob lovu a nejoblíbenější řeka ?

Jakou odpověď očekáváte? No přece muškaření! A nejoblíbenější řeka? Víte, to je jako s ženami. Každá vás něčím zvláštním osloví, něčím se vám zapíše do srdce. Jedna je krasavice, ta druhá je bohatá a štedrá, třetí tajemná, od téhle je zase možné očekávat netušená překvapení..... Tak které dáte tu pomyslnou královskou korunku? Netroufám si napsat že Moravici – to aby se ty druhé neurazily.

Málo se ví o nezníčitelnosti fluocarbonových vlasců. Povíte nám o tom něco bližšího ?

Nezníčitelnost je trochu silné slovo – to jen stará láska nerezaví. A *fluocarbon*, chemicky polyvinylidenfluorid, také není na věky. Udává se jeho odolnost vůči povětrnostním vlivům 7200 hodin – tedy necelý rok . PVDF má totiž – na rozdíl od silonu , což je polyamid – vynikající odolnost vůči UV záření. Odtud ta jeho „nezníčitelnost“. Uvedená odolnost PVDF vůči povětrnostním vlivům znamená, že se **do té doby nezmění jeho deklarované vlastnosti** (mechanické, optické, fyzikální apod.). Jak ale dlouho ještě bude představovat potencionální nebezpečí pro ekosystém – to nevím. Asi hodně dlouho. Opravdu! Neměl by se nadužívat (však jeho cena to tak hned nedovolí)! Ale udělat z něj nástavec?.... Proč ne!

A na závěr: 3 nej nej nej mušky.

Když už tedy musím, tak musím - a raději vám je předvedu.

March Brown Spider a C.K. Nymph. Nejčastěji je používám jako tandem. Nezatíženou Březnovku jako koncovou, zatíženou C.K. nymfu jako přívěsnou. Poslední „drží“ březnovku ve sloupci při dně a ta má pak přirozenější pohyb. Jsou-li ryby zaměřené na schránkaté chrostíky pak používám dvě C.K. nymfy, přívěsnou a koncovou.

Buck Caddis. Mám rád tuto mušku pro podvečerní a večerní chytání z vody ke břehům, ale také jako „cik – cak“ brázděnou v proudcích, když dospělci chrostíků mají „svůj podvečer“.

Black Bug. Na silněji zakaleném stojáku dělá tato muška pravé divy . A jak by ne! Kontrast objemného černého tělíčka spolu s dráždivými vibracemi gumových nožiček – to přece musí rybu „oslovit“!

CDC Olive Dun. Ta muška komentář nepotřebuje. Alespoň na našich revírech je na lipany výborná.

